

කොවිඩ් 19 වසංගත තත්ත්වය හා රැකියා අනාගතය

මිනිස්බල හා රැකිරක්ෂා දෙපාර්තමේන්තුව
ආර්. එම්.ජේ.එච්.ගජනායක
සංවර්ධන නිලධාරී

කොවිඩ් 19 වසංගත තත්ත්වය හා රැකියා අනාගතය

වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු මුළු මහත් ලෝකයම පීඩා විදින මහා බලවේගයක් ලෙස නව කොරෝනා වසංගත තත්ත්වය හැඳින්විය හැකිය. එය සමස්ථ ලෝකයේ ආර්ථික, දේශපාලන, සමාජීය ව්‍යුහයම උඩු යටිකුරු කරලීමට සමත් වී ඇත. නමුත් සමස්ථ ලෝකයටම වර්තමානය වනවිට සිදු වී ඇත්තේ ඒ සමඟ එකට ගැටෙමින් අනාගතය කරා ගමන් කිරීමටය. වර්තමානයේ බොහෝ සෙයින් බලපෑමක් සිදු වී ඇත්තේ ලෝක ශ්‍රම වෙළඳපොළ තුළය. මන්ද මේ වන විට ඇතැම් මිනිසුන්ට රැකියා අහිමි වී ඇති අතර, ඇතැම් රැකියා ආයතන වසා දැමීමට සිදු වීම, වැටුප් ලබා දීමේ අපහසුතා ආදී වූ බොහෝමයක් ගැටළු උද්ගත වී ඇත. නමුත් මෙය අප ජය ගත යුතු තත්ත්වයකි. සමස්ථ ලෝකයම එක්ව රැකියා අනාගතය නිර්මාණය කිරීම වැදගත් වේ.

නව රැකියා අනාගත වාර්තාවට අනුව, 2025 වන විට රටවල් 26 ක් තුළ රැකියා මිලියන 85 ක් අවතැන් වනු ඇති අතර මිලියන 97 ක් එකතු වනු ඇත.

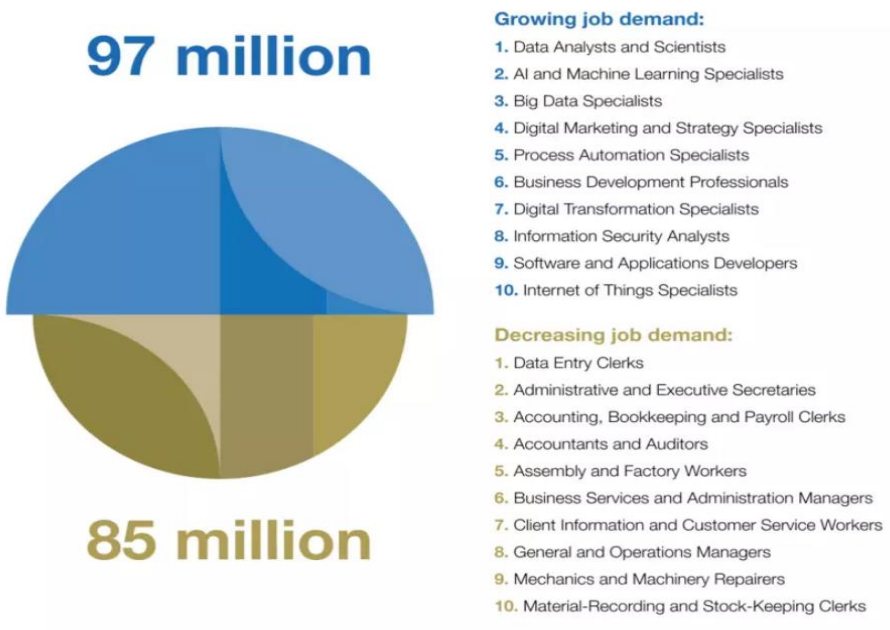
<https://www.weforum.org/agenda/2020/10/covid-19-accelerated-the-future-of-jobs-here-s-how-to-protect-workers>

කම්කරුවන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා, සමාගම් සහ රජයන් විසින් සමාජ ආරක්ෂණ විධි සහතික කිරීම, නැවත පණ ගැන්වීම සහ ඉහළ නැංවීම සහ සේවක යහපැවැත්ම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය. වසර ගණනාවක් තිස්සේ, සිව්වන කාර්මික විප්ලවයේ තාක්ෂණික වෙනස්කම් අපව අනාගතයේ වැඩකටයුතුවලට සමීප කර තිබේ. නැගී එන තාක්ෂණයන් සමහර භූමිකාවන් හා කර්මාන්තවල වැඩ ක්‍රියාවලීන් ස්වයංක්‍රීය කර ඇති අතර අනෙක් ඒවාට නව අවස්ථා නිර්මාණය කළේය. COVID-19 වසංගතය එම පරිවර්තනය වේගවත් කර ඇත.

COVID-19 ලොව පුරා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ නංවා ඇත. බොහෝ ආර්ථිකයන්හි විරැකියාව ඉහළ ගොස් ඇති අතර, ආර්ථිකයන් හා සමාජයන් අතර අසමානතාවයන්ද වේ. වසංගතය එක්සත් ජනපදයේ මහා අවපාතයට වඩා මාස දෙකකින් වැඩි රැකියා ප්‍රමාණයක් විනාශ කර ඇත.

ලෝක ආර්ථික සංසදයේ අනාගත රැකියා වාර්තාව (2020) සොයාගෙන ඇත්තේ සේවා යෝජකයින්ගෙන් 80% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් දුරස්ථ වැඩ පුළුල් ලෙස භාවිතා කිරීමට සහ වැඩ ක්‍රියාවලීන් ඩිජිටල්කරණය කිරීමට අපේක්ෂා කරන බවයි. සියලුම සේවා යෝජකයින්ගෙන් අඩක් පමණ යම් වැඩක් ස්වයංක්‍රීය කිරීමට සූදානම් වෙති. වර්ධන රැකියා සහ අංශ සඳහා ආයෝජනය කිරීම සඳහා වැඩි යමක් නොකළහොත් අප රැකියා විරහිත ප්‍රකෘතියක් කරා ගමන් කරනු ඇත. අපගේ හවුල්කරුවන්ගේ දත්තවලින් පෙනී යන්නේ දැනට ශ්‍රම වෙළඳපොළෙන් අවතැන්ව සිටින අය සාමාන්‍යයෙන් ගැහැණු, තරුණ හා අඩු වැටුපක් ඇති අය බවයි.

2025 වන විට බිහිවන නව රැකියා සහ මිනිසුන් සහ යන්ත්‍ර අතර ශ්‍රම විභජනය

මූලාශ්‍රය- නව රැකියා අනාගත වාර්තාව 2020

රැකියා උත්පාදනය රැකියා විනාශය අහිබවා යන බව වාර්තාව සොයාගෙන ඇති නමුත් රැකියා විනාශ කිරීමේ වේගය වේගවත් වන අතර රැකියා උත්පාදනය කිරීමේ වේගය මන්දගාමී වේ. 2025 වන විට කර්මාන්ත 15 ක් සහ රටවල් 26 ක්

තුළ මධ්‍යම හා විශාල ව්‍යාපාරවල රැකියා මිලියන 85 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් අවතැන් වනු ඇත. වසර පහක් වැනි කෙටි කාලයක් තුළදී මිනිසුන් සහ යන්ත්‍ර මගින් වැඩ සඳහා වැය කරන කාලය සමාන වේ.

සිව්වන කාර්මික විප්ලවයේ ද්විතීව බලවේගවල සහ COVID-19 අවපාතයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, එදිනෙදා සඳහා ඩිජිටල්කරණය ඉදිරියට පැමිණ ඇති අතර, දුරස්ථ වැඩ සහ ඊ-වාණිජ්‍යය වෙත මහා පරිමාණයෙන් මාරුවීමත් සමඟ වැඩ කිරීමේ ඉහළ යාමක් සිදුවිය. නිවාස සැලසුම් සහ දුරස්ථ වැඩ සඳහා නව වෙළඳපොළක් නිර්මාණය විය. කෙසේ වෙතත්, කෙටි කාලයක් තුළ නව වැඩ ක්‍රමවලට අනුවර්තනය වීමට කම්කරුවන් මහත් පරිශ්‍රමයක් දරමින් සිටින හෙයින් එය සැලකිය යුතු යහපැවැත්ම අභියෝගයක් ද ඇති කර තිබේ.

COVID-19 සන්දර්භය තුළ කම්කරුවන් කොටස් තුනකට බෙදා ඇත:

- 1) 'අත්‍යවශ්‍ය සේවකයින්' (බෙදාහැරීමේ සේවකයින්, රැකබලා ගන්නන් සහ සෞඛ්‍ය සේවකයින්, ආහාර සාප්පු සේවකයින්, වෛද්‍ය භාණ්ඩ නිෂ්පාදකයින්, කෘෂිකාර්මික කම්කරුවන් වැනි).
- 2) 'දුරස්ථ සේවකයින්' (දුරස්ථ වැඩ කළ හැකි සහ ඔවුන්ගේ රැකියා තබා ගැනීමට ඉඩ ඇති).
- 3) 'අවතැන් වූ කම්කරුවන්' කෙටිකාලීනව සහ අනාගතයේ දී සිය රැකියාවෙන් අවතැන් වී ඇති සහ වසංගතයෙන් වඩාත් සෘණාත්මක ලෙස බලපාන අංශවලට අසමාන ලෙස වැටෙන ආගන්තුක සන්කාරය, සිල්ලර වෙළඳාම, සේවා කටයුතු මෙන්ම සංචාරක).

COVID-19 අර්බුදය තුළ සාමාන්‍යයෙන් කම්කරුවන්ගෙන් 44% කට දුරස්ථ වැඩ කිරීමට හැකි වී අතර කම්කරුවන්ගෙන් 24% කට ඔවුන්ට දුරස්ථ වැඩ කරමින් වර්තමාන කාර්යභාරයවත් ඉටු කිරීමට නොහැකි වී ඇති බව දක්වයි. මෙම ඇස්තමේන්තුව මඟින් දුරස්ථ වැඩ කිරීමේ හැකියාව පුළුල් කිරීමේ අභිලාෂයක් පෙන්නුම් කරයි. ඕනෑම ආර්ථිකයක දුරස්ථ කළ හැකි රැකියාවල න්‍යායාත්මක කොටස ඉහළ ආදායම් ලබන රටවල රැකියාවලින් 38% ක්, ඉහළ මධ්‍යම ආදායම් ලබන ආර්ථිකයන්හි 25% ක්, පහළ මධ්‍යම ආදායම් ලබන ආර්ථිකයන්හි 17% ක් සහ 13% ක් අඩු ආදායම් ලබන ආර්ථිකයන් ය. COVID-19 පැතිරීම නිසා දුරස්ථ වැඩ වැඩි වීමත් සමඟ සේවා ස්ථානයද වෙනස් වෙමින් පවතී. දත්ත මගින් පෙන්නුම් කරන්නේ සෑම සේවකයෙකුටම දුරස්ථ වැඩ කළ නොහැකි බවත්, මෙම හැකියාව රටවල ආදායම් මට්ටම සහ ඩිජිටල් විනිවිද යාමේ පරිමාණය අනුව වෙනස් වන බවත් ය.

මෙම පෙර නොවූ විරූ කම්පන සහ දිගුකාලීන ව්‍යුහාත්මක මාරුවීම් හමුවේ, වර්තමානයේ රැකියාවෙන් බැහැරව සිටින හෝ අනාගතයේ දී මෙම ප්‍රවණතාවන්ගෙන් වඩාත් බලපෑමට ලක්විය හැකි අයට සහාය දැක්වීමට රජය සහ ව්‍යාපාරික නායකයින් වහාම පියවර ගත යුතුය.

රැකියා නියුක්තියේ සමීක්ෂණ දත්තවලට අනුව, සියළුම කම්කරුවන්ගෙන් අඩකට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් නැවත සේවයේ යෙදවීම අවශ්‍ය වන අතර, එය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව 4%ක වර්ධනයකි. සේවයෝපකයින් තම සේවකයින්ගේ නිපුණතා සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජනය කිරීමේ වටිනාකම වැඩි වැඩියෙන් හඳුනාගෙන ඇත. සමීක්ෂණයට ලක් කළ අයගෙන් සාමාන්‍යයෙන් 66% ක් කියා සිටියේ වසරක් තුළ නැවත පණ ගැන්වීමේ හා ඉහළ නැංවීමේ ආයෝජනවල ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂා කරන බවයි. මෙම උත්සාහයන් වැඩි වැඩියෙන් සබැඳි වේදිකාවලට ගමන් කරමින් සිටින අතර ඩිජිටල් පළමු ඉගෙනුමට සැලකිය යුතු වෙනසක් යෝජනා කරයි.

පළමුවෙන්ම, සංක්‍රාන්ති සමයේදී කම්කරුවන් ආරක්ෂා කළ යුතු අතර හෙට දවසේ රැකියා කල්තියාම නිර්මාණය කළ යුතුය. රැකියා විරහිත කම්කරුවන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සමාජ ආරක්ෂණ විධි ඇති බවට රජයන් සහතික විය යුතු අතර, මෙම ආරක්ෂිත විධි නිසි පරිදි යෙදවිය යුතුය. නව රැකියා උත්පාදනය හරිත ආර්ථිකය වැනි සමාජයට ප්‍රයෝජනවත් වන හෙට දවසේ වෙළඳපොළවල් සඳහා කෙරෙන ආයෝජන සඳහා ද ඔවුන් සහාය විය යුතුය.

දෙවනුව, වෘත්තීය මැද රැකියා සංක්‍රාන්ති හා නැවත සකස් කිරීම, ඉහළ නැංවීම සහ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ආයෝජනය කළ යුතුය. උපාධි, සම-අරමුදල් පුහුණු වැඩසටහන් සහ සේවකයින්ට සහාය වීම සඳහා මාර්ගගත ඉගෙනුම් යෙදවීම වෙනුවට නිපුණතා සහ හැකියාවන් සඳහා බඳවා ගැනීමට නව ප්‍රවේශයන් සඳහා එකඟ වීමෙන් ව්‍යාපාර සහ රජය එක්ව හෙට දවසේ රැකියා වෙත සංක්‍රමණය වීමට උදව් කිරීම අවශ්‍ය වේ. 2020 ජනවාරියේ දියත් කරන ලද Reskilling විප්ලවය 2030 වන විට බිලියනයක ජනතාවකට වඩා හොඳ අධ්‍යාපන කුසලතා සහ රැකියා ලබා දීම අරමුණු කරයි.

තෙවනුව, දේශගුණික විපර්යාස සහ සමාජ අසමානතාවයේ නැගී එන ගෝලීය තර්ජනවලට විසඳුම් සෙවීම සඳහා ව්‍යාපාරික ප්‍රමුඛතා සහ භාවිතයන් නැවත අර්ථ දැක්විය යුතුය. පාරිසරික, සමාජීය සහ පාලන (ESG) ගැටළු ව්‍යාපාරික

තීරණවල හරය විය යුතුය. රැකියාවල හොඳ අනාගතයක් සඳහා ව්‍යාපාර යොමු කළ හැකි මූලික ප්‍රමිති අතර සේවකයින් විසින් ගනු ලබන පුහුණුවීම් සමාගම විසින් කරනු ලබන සාමාන්‍ය පුහුණු ආයෝජන සහ වැටුප් විෂමතා පිළිබඳව සොයා බැලිය යුතුය.

අවසාන වශයෙන්, ඕනෑම උත්සාහයක් සේවක යහපැවැත්ම සහතික කළ යුතුය. COVID-19 වෛරසය නර්ජනය කිරීමේ සිට රැකබලා ගැනීමේ ඉල්ලීම් දක්වා ජීවිතය, සෞඛ්‍යය සහ සමස්ත යහපැවැත්ම සඳහා නොයෙකුත් ආනතීන් ඇති කර තිබේ. වාර්තාවේ නව දත්තවලින් පෙනී යන්නේ භාමිපුතුන්ගෙන් 78% ක් පමණ සිතනු ලබන්නේ වර්තමාන නව ආකෘතීන් සමඟ ඇතැම් පුද්ගලයින්ට ක්‍රියා කළ නොහැකි බවත්, එය ඔවුන්ගේ ආනතියට හේතු විය හැකි බැවින් ශ්‍රම ඵලදායීතාවයට හානියක් විය හැකි බවයි. සමීක්ෂණයට ලක් කළ 34% කට වඩා වැඩි පිරිසක් කියා සිටියේ ප්‍රජාව සහ සන්නිවේදනය පිළිබඳ වැඩි හැඟීමක් ඇති කිරීමට ඉවහල් වන භාවිතයන් ගොඩනඟා ගැනීමට තමන් අපේක්ෂා කරන බවයි. COVID-19 විසින් විශාල වැඩි නැවත සකස් කිරීම සඳහා අවස්ථාව සහ වගකීම ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම අවපාතයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2020 දී මිලියන 115 ක් පමණ ජනතාව දරිද්‍රතාවයට ඇද වැටෙනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර තවත් මිලියන ගණනකට ඔවුන්ගේ ජීවනෝපායන් කඩාකප්පල් වන බව දැකගත හැකිය.

මූලාශ්‍ර

<https://www.weforum.org/agenda/2020/10/covid-19-accelerated-the-future-of-jobs-here-s-how-to-protect-workers>

The Future of Jobs Report -2020